

Trafikministeriet,
Frederiksholms Kanal 27
1220 København K

2. kommunekontor
1992/1115-10
gl/

Tilsynsrådet for Vejle Amt (st.not) - j.nr. 1991-089-615-90-1
j.nr. 1992-615-90-5

I skrivelse af 20. maj 1992 (j.nr. 92-3225-H02011-072) har Trafikministeriet rettet henvendelse til Indenrigsministeriet i anledning af en klage til Trafikministeriet vedrørende opkrævning af pladsleje i en lystbådehavn.

Det fremgår af Trafikministeriets skrivelse og de medsendte bilag, at Tilsynsrådet for Vejle Amt ved skrivelse af 17. marts 1992 til Trafikministeriet har oversendt to klager af henholdsvis 24. september 1991 og 26. februar 1992 over, at Horsens Havn for fartøjsejere med bopæl uden for Horsens Kommune opkræver et tillæg på 40% af de for borgerne i Horsens Kommune fastsatte takster for en bådplads i lystbådehavnen.

Om lystbådehavnens økonomiske forhold og om baggrunden for opkrævning af tillæg for bådejere bosiddende uden for kommunen har Horsens Havneudvalg i en skrivelse af 1. november 1991 til Tilsynsrådet for Vejle Amt bl.a. oplyst følgende:

"Horsens Lystbådehavn blev anlagt i 1974.

Det økonomiske grundlag for havnen var:

1. Banklån.
2. Et indtil videre rente- og afdragsfrit lån fra Horsens Kommune.

3. Beslutning i Horsens Byråd, som ville dække det budgetterede driftsunderskud - mod senere afdrag af det opståede driftslån.

Regulativ, herunder afgifter med tillæg for udenbys bådere, blev udarbejdet i samråd med de herværende søsportsklubber. Allerede dengang var der protester mod tillægget for udenbys. Protesterne blev afvist med det argument, at så længe havnen blev finansieret med skattekrone fra Horsens, var havnen fortrinsvis for borgere i Horsens, og iøvrigt kunne der ses på sagen, dersom andre kommuner var villige til at deltage i finansieringen."

Det fremgår i øvrigt af Horsens Havneudvalgs skrivelse af 1. november 1991, at havneudvalget har besluttet at afskaffe tillægget for udenbys borgere over 2 år, således at tillægget er afviklet pr. 1. januar 1993.

I skrivelsen af 20. maj 1992 har Trafikministeriet om baggrunden for henvendelsen til Indenrigsministeriet bl.a. oplyst følgende:

" Om Trafikministeriets kompetence i sådanne sager, hvor en lystbådehavn drives af en trafikhavn, gælder generelt trafikhavnelovens § 6, hvorefter klager over forvaltningen af en trafikhavn kan indbringes for Trafikministeriet, samt standardregulativet for skibs- og vareafgifter i danske trafikhavne, afsnit I, 2 litra k, hvorefter det er overladt til den pågældende trafikhavn at fastsætte reglerne for afgifter af lystfartøjer.

Trafikministeriet har endvidere i 1992 udsendt generelle retningslinier for lystbådehavne.

Det fremgår af ovennævnte bestemmelser, regulativer og retningslinier, at Trafikministeriet ikke skal godkende de konkrete takster for anvendelse af lystbådehavne.

Specielt for så vidt angår lystbådehavnen i Horsens fremgår det af Trafikministeriets tilladelse af 25. oktober 1973 til udvidelse af denne bl.a.

- at havneanlægget er undergivet de bestemmelser, vilkår og retningslinier, der i fremtiden måtte blive fastsat for lystbådehavns indretning og drift,

- at udlejning af bådpladser skal ske efter almindelige retningslinier, der godkendes af Horsens kommunalbestyrelse, samt

- at Trafikministeriet forbeholder sig at stille krav om, at takster for anlæggets benyttelse indsendes til ministeriets godkendelse.

Dette sidstnævnte vilkår har ministeriet til dato ikke gjort brug af.

Trafikministeriet skal således heller ikke specielt godkende taksterne for udlejning af bådpladser i lystbådehavnen i Horsens.

Af Horsens kommunalbestyrelses høringssvar til Tilsynsrådet for Vejle Amt fremgår, at forskellen på taksterne for bådpladser for borgere i Horsens Kommune og borgere bosiddende uden for kommunen er, at havnen finansieres af skattekrone fra Horsens.

Trafikministeriet har således ingen generel eller konkret kompetence til at godkende taksterne for udleje af bådpladser i lystbådehavnen i Horsens."

Trafikministeriet har på denne baggrund og under henvisning til, at den givne begrundelse for differentieringen af de påklagede takster efter ministeriets opfattelse rejser spørgsmål af mere almen kommunalretlig karakter, herunder vedrørende hvile-i-sig-selv princippet og lighedsgrundsætningen, anmodet Indenrigsministeriet om en udtalelse til sagen. Trafikministeriet har endvidere henledt Indenrigsministeriets opmærksomhed på den problemstilling, som er refereret i Folketingets Ombudsmands beretninger fra 1984, s. 111 ff samt fra 1986 s. 184 ff.

Indenrigsministeriet skal i den anledning udtale følgende:

Den omhandlede lystbådehavn ejes og drives af Horsens Havn, der er en kommunalt styret trafikhavn. Efter trafikhavnelovens § 9, stk. 1, er en kommunalt styret trafikhavn en selvstændig virksomhed, hvis midler regnskabsmæssigt skal være adskilt fra kommunens.

Det fremgår af trafikhavnelovens § 6, at klager over forvaltningen af en kommunalt styret trafikhavn kan indgives til trafikministeren. Afgørelsen af, om Horsens Havn lovligt kan fastsætte forskellige takster for bådpladser til borgere i og uden for Horsens Kommune, må på den baggrund efter Indenrigsministeriets opfattelse træffes af Trafikministeriet på grundlag af Trafikministeriets lovgivning, herunder almindelige offentlig-retlige retsgrundsætninger som f.eks. lighedsgrundsætningen. Dette gælder uafhængigt af, om Trafikministeriet i det konkrete tilfælde har kompetence til at godkende taksterne for bådpladser

7

i lystbådehavnen. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 6 i forslag til lov om trafikhavne mv, hvorefter det fremgår, at en kommunalbestyrelses eller et havneudvalgs forvaltning af en trafikhavn ikke er omfattet af det almindelige kommunale tilsyn.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt en kommune kan yde tilskud til en kommunalt styret trafikhavn, bemærkes, at det efter Indenrigsministeriets opfattelse først og fremmest skal afklares, om der i den lovgivning, der henhører under Trafikministeriet, er hjemmel til eller noget til hinder for, at en kommune yder tilskud til en trafikhavn, herunder til en sådan havns lystbådehavn. Såfremt der i Trafikministeriets lovgivning hverken er hjemmel til eller noget til hinder for, at kommuner yder sådanne tilskud, må spørgsmålet afgøres ud fra de almindelige retsgrundsætninger, der specielt gælder for kommunernes opgavevaretagelse.

Konkret stillingtagen til, om Horsens Kommune i givet fald på ulovbestemt grundlag kan yde tilskud - og i bekræftende fald under hvilke betingelser - til Horsens Havn, henhører under Tilsynsrådet for Vejle Amt.

Indenrigsministeriet kan imidlertid til Trafikministeriets orientering generelt om kommuners adgang til på ulovbestemt grundlag at yde tilskud til lystbådehavne oplyse følgende:

Kommuner antages med hjemmel i de almindelige retsgrundsætninger om kommunernes opgavevaretagelse at kunne yde tilskud til sports- og idrætsaktiviteter, herunder til etablering og drift af lystbådehavne.

Såfremt kommunal støtte til idrætsaktiviteter ydes gennem en forening, en institution eller lignende, der også varetager opgaver, som en kommune ikke kan støtte, skal kommunen sikre sig, at støtten alene kommer de opgaver til gode, som kommunen kan støtte. Det bemærkes, at en kommune ikke kan støtte aktiviteter, der har erhvervsøkonomisk formål.

Det er endvidere en betingelse for kommunal støtte til fritidsaktiviteter i ikke-kommunalt regi, at aktiviteterne stilles til rådighed for borgerne efter samme kriterier, som en kommune skulle lægge til grund, såfremt aktiviteten blev varetaget af kommunen selv.

En kommune antages ikke at være forpligtet til at stille serviceydelser, der varetages på ulovbestemt grundlag, til rådighed for andre end kommunens egne borgere. Baggrunden herfor er, at kommunale ydelser som udgangspunkt skal komme det kommunale fællesskab til gode, hverken hele landet eller enkelte indbyggere, medmindre andet er fastsat i lovgivningen. En kommune er på den anden side ikke afskåret fra også at lade borgere, der ikke er bosat i kommunen, benytte f.eks. kommunale idrætsfaciliteter. En kommune kan dog ikke tilvejebringe idrætsfaciliteter specielt med henblik på at betjene andre end kommunens borgere. Der henvises bl.a. til det af Claus Haagen Jensen i Kommunalret, 1972, s. 59 anførte.

Det er endvidere ministeriets opfattelse, at en kommune, der vælger også at stille idrætsfaciliteter til rådighed for andre kommuners borgere - som en mindre indgribende foranstaltning end helt at udelukke borgere fra andre kommuner - normalt vil kunne differentiere taksterne for benyttelse af idrætsfaciliteterne således, at borgere med bopæl uden for kommunen afkræves større betaling end borgere med bopæl i kommunen. Det er imidlertid bl.a. en betingelse, at der ikke af den enkelte opkræves et større beløb, end hvad der svarer til kommunens gennemsnitlige udgift pr. bruger til opretholdelsen af idrætsfaciliteterne. Formålet med at lade andre kommuners borgere benytte en idrætsfacilitet må således ikke være af erhvervsøkonomisk art.

Det bemærkes, at Indenrigsministeriet med ovenstående ikke har udtalt sig om, på hvilket grundlag kommunalt styrede trafikhavnes takster skal fastsættes.

For så vidt angår Trafikministeriets henvisning i skrivelsen af 20. maj 1992 til Folketingets Ombudsmands beretninger fra 1984

s. 111 ff og fra 1986, s. 184 ff bemærkes afslutningsvis, at ministeriet ikke finder de i beretningerne omhandlede udtalelser fra ombudsmanden aktuelle for så vidt angår ulovbestemt kommunal støtte til idrætsfaciliteter. Der henvises i denne forbindelse bl.a. til, at kommuner under visse betingelser kan yde støtte idrætsfaciliteter - idrætsfaciliteternes økonomi skal således ikke hvile-i-sig-selv - samt til at kommuner, medmindre andet er bestemt i lovgivningen, kan forbeholde kommunale idrætsfaciliteter for borgere med bopæl i kommunen.

Ministeriet beklager den sene besvarelse.

En kopi af denne skrivelse er sendt til Tilsynsrådet for Vejle Amt.

Med venlig hilsen

Grethe Lørdal